Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji

Kwalifikacja - podgląd

Nazwa kwalifikacji

Prowadzenie mediacji w oświacie

Skrót nazwy

Mediacje w oświacie

Rodzaj kwalifikacji

kwalifikacja cząstkowa

Poziom PRK/ERK

6

Krótka charakterystyka kwalifikacji, obejmująca informacje o działaniach lub zadaniach, które potrafi wykonywać osoba posiadająca tę kwalifikację

Osoba posiadająca kwalifikację „Prowadzenie mediacji w oświacie” jest przygotowana do samodzielnego planowania i prowadzenia pełnego procesu mediacji w sprawach związanych z sektorem oświaty, tj: mediacji rówieśniczych, gdy konflikt dotyczy uczniów, mediacji szkolnych w sytuacji konfliktów w szkole/placówce i mediacji oświatowych, kiedy konflikt wykracza poza mury szkoły/placówki oraz do prowadzenia klubów mediatorów rówieśniczych. Posługuje się językiem komunikacji z uwzględnieniem potrzeb i emocji każdej ze stron. Stosuje techniki ułatwiające komunikację zapobiegającą wykluczeniu społecznemu i uwzględniającą zróżnicowane potrzeby dzieci, młodzieży i dorosłych. Rozpoznaje złożoność barier komunikacyjnych, omawia sposoby ich pokonywania z uwzględnieniem kontekstu społecznego, w jakim powstają. Przygotowuje członków społeczności szkolnej do rozumienia i tworzenia relacji opartych na porozumieniu, akceptacji, szacunku. W zakresie prowadzonych oddziaływań komunikuje się z rodzicami lub opiekunami niepełnoletniego ucznia, biorąc pod uwagę ich wartości i potrzeby. Szkoli i wspiera rodziców we wdrażaniu komunikacji opartej na empatii i poszanowaniu odrębności drugiego człowieka. Diagnozuje specyfikę konfliktów rówieśniczych, szkolnych oświatowych. Kwalifikuje sprawy do mediacji rówieśniczej, mediacji szkolnej i mediacji oświatowej. Spełnia zasady dostępności dla wszystkich członków społeczności szkolnej. Uwzględnia wsparcie dostosowane do indywidualnych potrzeb dzieci, uczniów i dorosłych. Wyjaśnia i uzasadnia różnice w procedurze mediacji: rówieśniczych, szkolnych i oświatowych. Kwalifikuje sprawy pod względem zasadności zastosowania mediacji. W razie potrzeby kieruje sprawę do innych instytucji (np. poradnia psychologiczno-pedagogiczna, sąd, policja). Odróżnia konflikt od innych sytuacji trudnych, rozumie złożoność konfliktów w oświacie. Wymienia podstawy prawne funkcjonowania szkół/placówek oświatowych, wskazuje regulacje prawne do stosowania mediacji w oświacie. Podejmuje działania angażujące uczniów w pracę klubu mediatorów rówieśniczych, kształtuje u uczniów i nauczycieli umiejętności prowadzenia mediacji rówieśniczych. Wspiera członków danej społeczności w budowaniu pozytywnego klimatu (grupy, klasy, szkoły, instytucji) opartego na wzajemnej akceptacji i współpracy. Wspomaga strony w dążeniu do porozumienia, uwzględniając niezbędne techniki mediacyjne i negocjacyjne. Dba o emocje każdej ze stron. Wspiera działalność

wychowawczo–profilaktyczną szkoły/placówki, promocję zdrowia, profilaktykę zachowań ryzykownych i profilaktykę zaburzeń psychicznych. Sporządza dokumenty niezbędne w procesie mediacji. Postępuje zgodnie z zasadami etyki zawodowej. Korzysta z superwizji i konsultacji w celu rozwoju kompetencji zawodowych. Osoba z kwalifikacją "Prowadzenie mediacji w oświacie" posiadająca dodatkowe, wymagane przez pracodawcę i zgodne z prawem kwalifikacje, może łatwiej znaleźć zatrudnienie w: szkołach i placówkach oświatowo-wychowawczych, uczelniach, poradniach psychologiczno-pedagogicznych, placówkach doskonalenia nauczycieli, w samorządzie terytorialnym, ośrodkach interwencji kryzysowej, kuratoriach oświaty, stowarzyszeniach i innych organizacjach pracujących na rzecz dzieci i rodziny, które w ramach zadań statutowych zajmują się rozwiązywaniem sporów i wsparciem udzielanym osobom (np. uczeń, rodzic, nauczyciel), grupom osób (np. grupa rówieśnicza, klasa, zespół), instytucjom. Może świadczyć usługi w zakresie mediacji na zlecenie, prowadzić własną działalność gospodarczą.

Orientacyjny nakład pracy potrzebny do uzyskania kwalifikacji [godz.]

201

Grupy osób, które mogą być zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji

Kwalifikacja jest kierowana do wszystkich osób, które chcą poszerzyć umiejętności związane z pracą z dziećmi, młodzieżą i dorosłymi, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru edukacji oraz potwierdzić swoją wiedzę i umiejętności w rozwiązywaniu konfliktów w sposób polubowny. Uzyskanie kwalifikacji będzie potwierdzało kompetencje do prowadzenia mediacji w obszarze oświaty. Uzyskaniem kwalifikacji "Prowadzenie mediacji w oświacie" mogą być zainteresowani dyrektorzy, nauczyciele, w tym nauczyciele specjaliści wszystkich typów szkół i placówek oświatowych, pracownicy poradni psychologiczno-pedagogicznych, placówek doskonalenia nauczycieli, kuratoriów oświaty, jednostek samorządu terytorialnego oraz pracownicy organizacji pozarządowych zajmujących się rozwiązywaniem sporów i pomocą konkretnym osobom (np. uczeń, rodzic, nauczyciel, pracownik), grupom osób (np. grupa rówieśnicza, klasa, zespół nauczycielski, rodzice). Uzyskanie kwalifikacji będzie miało wpływ na podniesienie kompetencji wychowawczych i profilaktycznych osób pracujących z dziećmi i młodzieżą, wzrost umiejętności komunikacyjnych i rozwiązywania konfliktów na drodze porozumienia, co ma szczególne znaczenie w pracy z dziećmi i dorosłymi oraz jest atutem na rynku pracy. Będzie istotnym elementem ochrony i wzmocnienia zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, tworzenia pozytywnego klimatu i wizerunku szkoły lub placówki. Może również być elementem kariery zawodowej.

Wymagane kwalifikacje poprzedzające

Opis

Osoba przystępująca do walidacji musi posiadać kwalifikację pełną na poziomie 4 PRK.

Lista

W razie potrzeby warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji

Posiadanie kwalifikacji pełnej co najmniej na 7 poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji

Zapotrzebowanie na kwalifikację

Mediacja jest metodą rozwiązywania sporów, sytuacji trudnych, konfliktowych prowadzącą do porozumienia satysfakcjonującego strony. Buduje kompetencje emocjonalno-społeczne, wspiera

relacje międzyludzkie. W sektorze oświaty wyróżniamy mediacje: rówieśnicze, szkolne, oświatowe. Mediacje rówieśnicze dotyczą rozwiązywania konfliktów między uczniami. Mediacje rówieśnicze prowadzone są przez dwóch bezstronnych i neutralnych mediatorów – uczniów. Mediacje szkolne dotyczą konfliktów w szkole, w których poza dziećmi biorą udział ich rodzice lub opiekunowie prawni, nauczyciele. Mediacje szkolne prowadzone są przez certyfikowanych mediatorów. Mediacje oświatowe dotyczą konfliktów pomiędzy różnymi podmiotami szkolnymi i pozaszkolnymi. Mediacje w oświatowe prowadzone są przez osobę dorosłą będącą certyfikowanym mediatorem. Zasadność wprowadzenia do ZSK kwalifikacji umożliwiających prowadzenie mediacji w oświacie wynika z potrzeby budowania pozytywnego wizerunku szkoły/placówki, tworzenia środowiska przyjaznego do kształcenia, wychowania, nauki pozytywnej komunikacji i budowania prawidłowych relacji, które uwzględniają zróżnicowane potrzeby dzieci i młodzieży oraz dorosłych. Zasadność wprowadzenia do ZSK kwalifikacji wynika również z konieczności ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, przeciwdziałania agresji i przemocy oraz redukowania ich skutków. Daje szansę na odbudowanie prawidłowych relacji, uświadomienia konsekwencji dokonanych wyborów i budowanie społeczeństwa obywatelskiego. Pracownicy oświaty, podobnie jak inni przedstawiciele społeczeństwa, to grupa ludzi o różnych charakterach, predyspozycjach, możliwościach i oczekiwaniach, zespół zróżnicowany wiekowo. Instytucje oświatowe działają w środowisku lokalnym, współpracują z samorządem terytorialnym, kuratorium oświaty oraz wieloma podmiotami wspierającymi pracę szkół i placówek oświatowych. Naturalnym jest, że w tak różnorodnym środowisku oświatowym zdarzają się spory, sytuacje konfliktowe w różnych obszarach, w tym: rówieśniczych (np. uczeń – uczeń, uczeń – grupa uczniów/klasa), [1], [2] szkolnych (np. rodzic – dyrektor – nauczyciel – uczeń) i instytucjonalnych (np. dyrektor, pracownik szkoły/placówki – jednostka samorządu terytorialnego – kuratorium oświaty) itp. Ważne jest, aby w sytuacjach spornych rozmawiać, szukać porozumienia, rozumieć emocje stron, co będzie skutkowało budowaniem dobrych relacji międzyludzkich w szkole/placówce oświatowej, w miejscu pracy, środowisku. Taką przestrzeń do szukania rozwiązań dają mediacje. Przepisy prawa oświatowego wskazują na potrzebę stosowania mediacji w różnych sytuacjach społecznych. Jednym z zadań szkoły/placówki oświatowej jest tworzenie jej pozytywnego klimatu, rozwiązywanie sporów i problemów z zastosowaniem mediacji. Istotne jest kształtowanie u dzieci i uczniów, na różnych etapach edukacyjnych, umiejętności prowadzenia mediacji i negocjacji, które z kolei wpisują się w rozwijanie poszczególnych kompetencji kluczowych, w tym postaw społecznych i obywatelskich. Mediacje są więc istotną metodą w procesie wspomagania pracy szkół i placówek oświatowych przy kształtowaniu pozytywnego klimatu szkoły/placówki i budowaniu prawidłowych relacji wśród dzieci, uczniów, rodziców, nauczycieli. Są one ważnym elementem wspierania zdrowia psychicznego i działań wychowawczo-profilaktycznych, co również ma wpływ na efekty kształcenia i wychowania (wiedzę, umiejętności, postawy prospołeczne). Wprowadzenie Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady z 2008 roku, ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych z 1991 roku oraz Kodeksu postępowania cywilnego i Kodeksu postępowania administracyjnego oraz projektu Ministerstwa Sprawiedliwości „Propagowanie alternatywnych metod rozwiązywania problemów” wskazuje na stosowanie mediacji wśród wszystkich środowisk i zawodów. Rozwiązywanie problemów z wykorzystaniem technik mediacyjnych, jednej z najważniejszych umiejętności rozwijanych w ramach kształcenia ogólnego, zapisane zostało w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej [3]. Konieczność upowszechniania alternatywnych metod rozwiązywania problemów, zmniejszanie negatywnych skutków konfliktów, a nawet podejmowanie prób unikania ich powstawania, czy kształtowania umiejętności polubownego rozwiązywania problemów, zauważył także Rzecznik Praw Dziecka, który w listopadzie 2017 roku opracował i upowszechnia „Standardy mediacji rówieśniczej i szkolnej w szkołach i innych placówkach oświatowych” [4].

Zwiększa się liczba sytuacji konfliktowych i spraw kierowanych do rozpatrzenia przez komisje dyscyplinarne. Potwierdzeniem tego są informacje z danych Ministerstwa Edukacji i Nauki, na które powołuje się portal prawo.pl Wynika z nich, że z roku na rok następuje wzrost liczby wniosków o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego wobec nauczycieli [5]. Mediacje w oświacie cieszą się coraz większym zainteresowaniem, a co za tym idzie wzrasta liczba szkół i placówek oświatowych, które chcą wdrażać programy związane z mediacjami: rówieśniczymi mediacjami szkolnymi i mediacjami oświatowymi . W środowisku oświatowym obserwuje się niski poziom kompetencji społecznych związanych z umiejętnością komunikowania się, budowaniem trwałych relacji międzyludzkich, w tym przyjaźni oraz obniżony poziom relacji społecznych, w tym wzrost poziomu agresji. Łagodzenie konfliktów w pracy z dziećmi, młodzieżą, w szkole i środowisku szkolnym wymaga dobrego przygotowania nauczycieli, pedagogów i kadry kierowniczej placówek oświatowych. Praktyka mediacji jest popularnym i sprawdzonym sposobem na rozwiązywanie konfliktów w szkole i poza nią, powinna więc być włączona do codziennej pracy szkoły. W Barometrze zawodów w 2018 - 2020 r. brak jest danych na temat zawodu mediator w oświacie. Tylko w obszarze psycholodzy i psychoterapeuci występuje zawód mediator i mediator sądowy, co nie uwzględnia w pełni specyfiki mediacji w oświacie, często z udziałem nie tylko osób dorosłych, ale również nieletnich. W Polsce, z wyjątkiem kilku powiatów, odnotowywany jest deficyt poszukujących pracy w wymienionym obszarze [6]. W roku szkolnym 2020/21 w naszym kraju funkcjonowało 14219 szkół podstawowych, 6,8 tys. szkół ponadpodstawowych, w tym 1750 branżowych, 2319 liceów ogólnokształcących, 1990 techników i 1468 szkół policealnych [7]. W przedszkolach, szkołach i placówkach samorządowych liczba etatów nauczycieli wynosi ponad 587,9 tys. [8]. Można więc stwierdzić, iż w ponad 29 tys. szkół różnego typu występuje potrzeba rozwiązywania konfliktów, a w 14,2 tys. z nich (szkoły podstawowe) dodatkowo kształcenia uczniów w zakresie umiejętności rozwiązywania problemów z wykorzystaniem metod mediacyjnych. Wykwalifikowany mediator, znający specyfikę pracy szkół/placówek oświatowych i aspekty prawne regulujące ich funkcjonowanie, stwarza możliwość przeprowadzenia skutecznej mediacji. Upowszechnienie metod rozwiązywania problemów i konfliktów w szkołach/placówkach, a także wykorzystanie tych narzędzi do rozwiązywania konkretnych problemów, z którymi borykają się szkoły/placówki oświatowe, spowoduje zmniejszenie liczby konfliktów nierozwiązanych, prowadzących do eskalacji sytuacji spornych. Wzbogacenie pracowników oświaty w alternatywne metody rozwiązywania sporów przyczyni się do skuteczniejszej pracy wychowawczej w instytucjach oświatowych i poza nimi. Również pracodawcy powinni być zainteresowani zatrudnianiem pracowników posiadających kwalifikacje do polubownego pozasądowego rozstrzygania sporów z wykorzystaniem technik mediacyjnych i negocjacyjnych. Umiejętności nabyte podczas zdobywania kwalifikacji będzie można wykorzystywać zarówno w sytuacjach zawodowych: w miejscu pracy (w środowisku osób dorosłych), jak i w pracy z dziećmi i młodzieżą oraz w sytuacjach osobistych. Pozasądowe rozwiązywanie konfliktów w placówkach oświatowych ma wpływ na kulturę miejsca nauki, na samych jej uczestników - uczniów i rodziców oraz na inne osoby dorosłe związane z instytucjami oświatowymi lub z nimi współpracujące. Potrzeba włączenia kwalifikacji „Prowadzenie mediacji w oświacie” do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji jest konsekwencją rosnącego zapotrzebowania rynku pracy na wykwalifikowaną kadrę mediatorów w oświacie. Wynika również z konieczności uporządkowania i ujednolicenia procedur prowadzenia mediacji oświatowych z uwzględnieniem funkcjonujących w naszym kraju standardów mediacji. Kwalifikacja ta daje możliwość potwierdzenia posiadanych umiejętności i kompetencji nabytych w systemie pozaszkolnym. Ministerstwo Edukacji i Nauki podkreśla wagę mediacji, co znajduje wyraz w przepisach prawa oświatowego: - Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. 2013 poz. 199, Dz.U.2017 poz.1647) - § 8 ust. 2 pkt 4; [9]; - Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-

pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2020 poz. 1280, Dz.U.2022.1594) - § 24 ust. 2.[10]; - Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U z 2017r.. poz. 356, z 2018 r. poz. 1679, z 2021 r. poz. 1533, z 2022 r. poz. 609 oraz poz. 1717) - Załącznik nr 2; [3] [1] https://www.ibe.edu.pl/pl/aktualnosci/525-przemoc-w-polskiej-szkole [dostęp dnia 2022.10.26], [2] https://www.senat.gov.pl/gfx/senat/pl/senatopracowania/34/plik/ot-613_2.pdf [dostęp dnia 2022.10.26], [3] https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20170000356 [dostęp dnia 2022.10.26], [4] http://brpd.gov.pl/sites/default/files/standardy_mediacji_rowiesniczej_i_szkolnej_w_szkolach_0.pdf [dostęp dnia 2022.10.26], [5]https://www.prawo.pl/oswiata/postepowania-dyscyplinarne-wobec-nauczycieli-po-1-wrzesnia-2019-r,497143.html [dostęp dnia: 2022.10.26], [6] https://barometrzawodow.pl/ [dostęp dnia: 2022.10.26], [7] https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/edukacja/ [dostęp dnia: 2022.10.26], [8] https://samorzad.pap.pl/kategoria/edukacja/co-sio-mowi-men-o-najnowszych-danych-z-systemu-informacji-oswiatowe [dostęp dnia: 2020.09.04]. [9] https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20130000199 [dostęp dnia 2022.10.26], [10] https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20200001280 [dostęp dnia 2022.10.26],

Odniesienie do kwalifikacji o zbliżonym charakterze oraz wskazanie kwalifikacji ujętych w ZRK zawierających wspólne zestawy efektów uczenia się

W ZSK nie ma kwalifikacji dotyczącej prowadzenia mediacji w oświacie. Znajdują się jednak kwalifikacje o zbliżonym charakterze, które dotyczą: „Prowadzenia mediacji sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych”, „Prowadzenia mediacji sądowych i pozasądowych w sprawach gospodarczych” oraz „Prowadzenie mediacji sądowych i pozasądowych w sprawach rodzinnych”, "Prowadzenie mediacji w sprawach karnych i o wykroczenia”. Ponadto część efektów uczenia się dla kwalifikacji „Prowadzenie mediacji w oświacie” jest spójna z kształceniem wyższym na kierunkach pedagogicznych oraz na studiach podyplomowych czy kursach pedagogicznych związanych z umiejętnością prowadzenia mediacji. Brak jest jednak kwalifikacji, nadawanych w ramach systemu oświaty oraz poza tym systemem, potwierdzających specyficzne umiejętności prowadzenia mediacji w oświacie. Osoba posiadająca kwalifikację „Prowadzenie mediacji w oświacie” organizuje działalność klubu mediatorów rówieśniczych, posiada wiedzę i umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, charakteryzuje procesy funkcjonowania grupy, kierowania nią i budowania zespołu. Ponadto charakteryzuje mechanizmy powstawania konfliktów, diagnozuje konflikt i charakteryzuje strony konfliktu. Formułuje cele mediacji, kwalifikuje sprawy do mediacji. Osoba ta nawiązuje kontakt ze stronami konfliktu, otwiera mediację, wygłasza „monolog mediatora”, umożliwia stronom prezentację stanowisk oraz osiągnięcie satysfakcji psychologicznej. Prowadzi rozmowy indywidualne ze stronami, dokonuje podsumowania, prowadzi negocjację stron i wspiera strony w konstruowaniu porozumienia (ugody). Komunikuje się z rodzicami, prawnymi opiekunami niepełnoletniego ucznia, wspiera ich i edukuje w zakresie prowadzonych oddziaływań. Rozumie złożoność środowiska oświatowego i uwzględnia potrzeby grup docelowych. Osoba posiadająca opisywaną kwalifikację „Prowadzenie mediacji w oświacie” posiada wiedzę z zakresu podstaw prawnych i organizacyjnych oświaty w Polsce, charakteryzuje i przedstawia zagadnienia prawne dotyczące mediacji rówieśniczych, szkolnych

i oświatowych. Potrafi zorganizować i prowadzić kluby mediatorów rówieśniczych. Zasadność wprowadzenia do ZSK kwalifikacji „Prowadzenie mediacji w oświacie" wynika z potrzeby budowania relacji, uczy odpowiedzialności za własne decyzje i wybory.

Streszczenie opinii uzyskanych podczas konsultacji projektu kwalifikacji

Wniosek został poddany konsultacjom środowiskowym . Stanowisko w sprawie wniosku przysłało piętnaście podmiotów. Większość podmiotów wyraziła pozytywną opinię dotyczącą włączenia do ZSK ww. kwalifikacji, choć część zgłoszonych uwag wskazywała na konieczność zmian w jej opisie. Jeden podmiot wyraził negatywną opinię wskazując, że dla prowadzenia mediacji oświatowych potrzebna jest wiedza i umiejętności z zakresu pedagogiki i psychologii potwierdzona np. kursami podyplomowymi obejmującymi psychologię rozwojową, pracę w obszarze przemocy, wsparcie emocjonalne, psychologię społeczną, wiedzę z zakresu prawa światowego i dziedzin pokrewnych. Wniosek był również konsultowany z Departamentem Kształcenia Ogólnego oraz Departamentem Wychowania i Edukacji Włączającej. DKO, podzielając niektóre z opinii zgłoszonych w trakcie konsultacji środowiskowych, wskazał jednocześnie, że jest to kwalifikacja bardzo ważna i potrzebna. DWEW negatywnie zaopiniował ww. wniosek. W jego ocenie osoba posiadająca tę kwalifikację powinna posiadać szerszy zakres efektów uczenia się obejmujących także wiedzę i umiejętności dotyczące klimatu szkoły i placówki oraz dostępności społecznej w zróżnicowanym środowisku edukacyjnym.

Typowe możliwości wykorzystania kwalifikacji

Osoba posiadająca kwalifikację „Prowadzenie mediacji w oświacie" może znaleźć zatrudnienie na krajowym i międzynarodowym rynku pracy, w instytucjach i podmiotach, w których istotne są kompetencje z zakresu prowadzenia mediacji w oświacie oraz umiejętności rozwiązywania konfliktów. Ma to miejsce m.in. w: • ośrodkach mediacyjnych, • szkołach, • placówkach oświatowo-wychowawczych, • uczelniach, • placówkach doskonalenia nauczycieli, • poradniach psychologiczno-pedagogicznych, • ośrodkach interwencji kryzysowej, • jednostkach samorządu terytorialnego – organy prowadzące szkoły i placówki oświatowe, • kuratoriach oświaty, • organizacjach pozarządowych zajmujących się rozwiązywaniem sporów i wsparciem. Osoba posiadająca niniejszą kwalifikację może również prowadzić własną działalność gospodarczą, a także być zatrudniona na umowę zlecenie, umowę o dzieło, umowę o pracę lub być mediatorem wpisanym na listę stałych mediatorów prowadzoną przez sądy okręgowe. Osoby, które posiadają inne kwalifikacje z obszaru mediacji znajdujące się w ZSK, mogą poszerzać swoje kompetencje, uzyskując kwalifikację „Prowadzenie mediacji w oświacie".

Wymagania dotyczące walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację

1. Metody walidacji Weryfikacja efektów uczenia się składa się z dwóch części: teoretycznej i praktycznej. W części teoretycznej stosuje się metodę testu teoretycznego. Warunkiem przystąpienia do części praktycznej jest pozytywny wynik z testu teoretycznego. W części praktycznej stosuje się następujące metody walidacji: – obserwacja w warunkach symulowanych, – analiza dowodów i deklaracji, – wywiad swobodny (rozmowa z komisją walidacyjną z możliwością przedstawienia dokumentacji pracy własnej). Obserwacja w warunkach symulowanych polega na wykonaniu zadania praktycznego (symulacji mediacji) na podstawie przygotowanego przez komisję walidacyjną opisu przypadku konfliktu w oświacie. Komisja walidacyjna pozyskuje informacje o doświadczeniu osoby przystępującej do walidacji i jej autorefleksji ze zrealizowanych działań. Wywiad swobodny polega na omówieniu dowodów i deklaracji poddanych analizie oraz dokonaniu oceny wykonanego zadania praktycznego, które są poprzedzone samooceną kandydata. Aby móc przeprowadzić analizę dowodów i deklaracji,

instytucja certyfikująca, o której mowa w art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, zwana dalej „instytucją certyfikującą”, określa i podaje kandydatom do wiadomości rodzaje dopuszczalnych dowodów, w jakiej formie powinny być przedstawione oraz jakie dodatkowe kryteria powinny spełniać. 2. Zasoby kadrowe Komisja walidacyjna składa się z co najmniej 2 członków. Członkowie komisji walidacyjnej posiadają: – co najmniej tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera lub równorzędny oraz stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego, – co najmniej 5-letnie doświadczenie w prowadzeniu mediacji, w tym co najmniej 2-letnie doświadczenie w prowadzeniu mediacji w oświacie, – udokumentowane przeprowadzenie co najmniej 30 mediacji, w tym co najmniej połowa zakończona porozumieniem (ugodą), potwierdzone przez podmioty prowadzące statutową działalność w obszarze mediacji lub dyrektora przedszkola, szkoły lub placówki, lub umowami o przeprowadzenie tych mediacji, – udokumentowane uczestniczenie w co najmniej 5 sesjach superwizji mediacji, potwierdzone przez podmioty prowadzące statutową działalność w obszarze mediacji lub superwizji, lub superwizora, – doświadczenie w prowadzeniu co najmniej 5 szkoleń przygotowujących do roli mediatora udokumentowanych referencjami lub umowami lub co najmniej 2-letnie doświadczenie w prowadzeniu klubu mediatorów rówieśniczych. 3. Sposób organizacji walidacji oraz warunki organizacyjne i materialne Instytucja certyfikująca zapewnia: salę do przeprowadzenia prezentacji multimedialnej z dostępem do komputera, projektora lub rzutnika oraz ekranu. Walidacja może być, w części teoretycznej, prowadzona zdalnie (on-line), pod warunkiem stosowania przez instytucję certyfikującą narzędzi on-line zapewniających wiarygodne sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie kwalifikacji rynkowej osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się. Narzędzia i metody stosowane w walidacji w części teoretycznej prowadzonej zdalnie (on-line) umożliwiają w szczególności identyfikację osoby przystępującej do walidacji, samodzielność pracy tej osoby i zabezpieczenie przebiegu walidacji przed ingerencją osób trzecich. 4. Etapy identyfikowania i dokumentowania Instytucja certyfikująca: – stosuje rozwiązania zapewniające rozdzielenie procesów kształcenia i szkolenia od walidacji, – zapewnia bezstronność osób przeprowadzających walidację, – zapewnia warunki do przeprowadzenia części teoretycznej i części praktycznej walidacji, – opracowuje oraz zapewnia bezstronną i niezależną procedurę odwoławczą, w ramach której osoby uczestniczące w procesie certyfikowania mają możliwość odwołania się od decyzji dotyczących spełnienia wymogów formalnych, walidacji, a także decyzji kończącej walidację, – przedstawia uzasadnienie decyzji – w przypadku negatywnego wyniku walidacji, – przechowuje dokumentację zrealizowanego procesu walidacji.

Odniesienie do poziomu sektorowych ram kwalifikacji (o ile dotyczy)

Nie dotyczy

Data włączenia kwalifikacji do ZSK

2023-11-24

Podstawa prawna

Obwieszczenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 listopada 2023 r. w sprawie włączenia kwalifikacji rynkowej „Prowadzenie mediacji w oświacie” do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji Na podstawie art. 25 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Monitor Polski z 24 listopada 2023 r. poz. 1283).

Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się

Osoba posiadająca kwalifikację rynkową „Prowadzenie mediacji w oświacie” jest przygotowana do samodzielnego planowania i prowadzenia pełnego procesu mediacji w oświacie, tj. mediacji

rówieśniczych, szkolnych i oświatowych, oraz do prowadzenia klubów mediatorów rówieśniczych. Diagnozuje sytuację konfliktową, omawia ją i wspiera strony w poszukiwaniu rozwiązań sprzyjających pojednaniu się. Komunikuje się ze stronami, z uwzględnieniem ich potrzeb i emocji. Przygotowuje uczniów, rodziców i nauczycieli do rozumienia i tworzenia relacji opartych na porozumieniu, akceptacji i szacunku. Zapewnia dostępność dla wszystkich członków społeczności szkolnej, w tym, w razie potrzeby, zapewnia wsparcie specjalistów stosownie do zróżnicowanych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów i ich rodziców. Wyjaśnia i uzasadnia różnice w mediacjach rówieśniczych, szkolnych i oświatowych. Wspiera członków danej społeczności (np. grupy, klasy, szkoły) w budowaniu pozytywnego klimatu opartego na wzajemnej akceptacji i współpracy. Analizuje i zarządza procesami grupowymi, planuje i koordynuje pracę klubu mediatorów rówieśniczych, kształtuje u uczniów umiejętności prowadzenia mediacji rówieśniczych. Identyfikuje rozwiązywanie problemów z wykorzystaniem technik mediacyjnych jako jedną z najważniejszych umiejętności, która jest rozwijana w ramach kształcenia ogólnego. Przygotowuje dokumentację związaną z prowadzeniem mediacji i funkcjonowaniem klubu mediatorów rówieśniczych, z uwzględnieniem przepisów o ochronie danych osobowych. Przestrzega zasad etyki zawodowej. Jest przygotowana do działania w warunkach o różnym poziomie złożoności sytuacji i zróżnicowanych potrzebach uczestników mediacji. Aktualizuje i doskonali swoją wiedzę oraz umiejętności z zakresu mediacji i prawa oświatowego. W celu podniesienia kompetencji korzysta z superwizji i konsultacji.

Zestawy efektów uczenia się

Numer zestawu w kwalifikacji

1

Nazwa zestawu

Posługiwanie się wiedzą i umiejętnościami z zakresu komunikacji i pracy z grupą

Poziom

6

Orientacyjny nakład pracy [godz.]

40

Rodzaj zestawu

obowiązkowy

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

Efekt uczenia się

01. Posługuje się wiedzą z zakresu komunikacji interpersonalnej

Kryteria weryfikacji

– omawia znaczenie umiejętności komunikacyjnych mediatora w pracy z dziećmi i dorosłymi, – omawia, na przykładach, rodzaje komunikacji (np. komunikacja werbalna i niewerbalna) oraz bariery komunikacyjne, – omawia techniki komunikacyjne (np. parafraza, klaryfikacja, przeformułowanie i zadawanie pytań), – podaje możliwe skutki stosowania technik komunikacyjnych.

Efekt uczenia się

02. Stosuje techniki komunikacji interpersonalnej

Kryteria weryfikacji

– stosuje techniki aktywnego słuchania (np. parafraza, klaryfikacja i podsumowanie), – posługuje się technikami komunikacyjnymi (np. komunikat „ja” i odzwierciedlenie), – dostosowuje komunikację do możliwości odbiorcy, – zadaje pytania zgodnie z procedurą mediacji.

Efekt uczenia się

03. Stosuje metody pracy z grupą w oparciu o wiedzę dotyczącą procesów kierowania grupą i budowania zespołu

Kryteria weryfikacji

– omawia fazy rozwojowe grupy np. faza zależności i orientacji, faza kryzysu, konfliktu i buntu, faza spójności i współpracy, – omawia role grupowe (formalne i nieformalne), – stosuje metody i techniki pracy z grupą (np. symulacja, gry dydaktyczne i „burza mózgów”).

Numer zestawu w kwalifikacji

2

Nazwa zestawu

Diagnozowanie konfliktu na rzecz prowadzenia postępowania mediacyjnego w oświacie

Poziom

6

Orientacyjny nakład pracy [godz.]

30

Rodzaj zestawu

obowiązkowy

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

Efekt uczenia się

01. Diagnozuje konflikt i kwalifikuje sprawy do mediacji

Kryteria weryfikacji

– definiuje konflikt w zakresie jego poziomów (poziom strukturalny, psychologiczny, działania), – omawia rodzaje konfliktów ze względu na ich przyczyny (konflikt rzeczowy, konflikt wartości, konflikt strukturalny, konflikt danych (informacyjny), konflikt relacji, konflikt interesów), – wymienia możliwe strony konfliktów w oświacie, – wymienia cele diagnozy konfliktu, – wyjaśnia pojęcia: problem, konflikt i kryzys, wskazując różnice między nimi, – dokonuje selekcji spraw do mediacji rówieśniczych, szkolnych i oświatowych.

Efekt uczenia się

02. Charakteryzuje mechanizmy powstawania konfliktów i strategie ich rozwiązywania z zastosowaniem procedur mediacyjnych

Kryteria weryfikacji

– przedstawia model eskalacji konfliktu (spirala konfliktu), – omawia sposoby rozwiązywania konfliktów w zależności od wybranej strategii (mediacje, negocjacje, arbitraż), – wymienia osoby i instytucje, które mogą udzielić wsparcia w sytuacji konfliktowej.

Numer zestawu w kwalifikacji

3

Nazwa zestawu

Prowadzenie mediacji

Poziom

6

Orientacyjny nakład pracy [godz.]

40

Rodzaj zestawu

obowiązkowy

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

Efekt uczenia się

01. Charakteryzuje zagadnienia ogólne dotyczące mediacji

Kryteria weryfikacji

– wskazuje cele mediacji, – omawia rolę mediatora w procesie mediacji, zasady mediacji, przebieg mediacji i możliwe rezultaty mediacji, – omawia elementy umowy o mediację (między stronami) i umowy o przeprowadzenie mediacji (strony z mediatorem), – wymienia przypadki spraw z udziałem uczniów, które wymagają udziału rodziców w postępowaniu mediacyjnym, – omawia rolę rodziców w postępowaniu mediacyjnym.

Efekt uczenia się

02. Nawiązuje kontakt ze stronami konfliktu

Kryteria weryfikacji

– nawiązuje kontakt ze stronami konfliktu, – informuje strony konfliktu o zasadach i przebiegu mediacji.

Efekt uczenia się

03. Otwiera mediacje, umożliwia stronom prezentację stanowisk oraz osiągnięcie satysfakcji psychologicznej

Kryteria weryfikacji

– wygłasza monolog mediatora, – ustala kolejność prezentacji stanowisk, – zadaje pytania adekwatne do etapu mediacji, – przestrzega zasad mediacji, – współpracuje ze stronami, analizując ich niezaspokojone potrzeby i ustalając sposoby ich zaspokojenia, – przeprowadza etap porządkowania faktów i oddzielenia emocji od racjonalnych decyzji oraz umożliwia odreagowanie stresów.

Efekt uczenia się

04. Prowadzi rozmowy indywidualne ze stronami

Kryteria weryfikacji

– zbiera propozycje rozwiązania konfliktu, – testuje, oddzielnie z każdą ze stron, możliwość realizacji przedstawionych propozycji rozwiązania konfliktu, – podsumowuje etap rozmów indywidualnych (oddzielnie z każdą ze stron).

Efekt uczenia się

05. Wspiera strony w procesie mediacji i konstruuje porozumienie (ugodę)

Kryteria weryfikacji

– zestawia propozycje rozwiązania konfliktu, – weryfikuje wykonalność wypracowanego porozumienia, – sporządza pisemną dokumentację opisującą sposób rozwiązania konfliktu (porozumienie, ugoda) w oparciu o wynik negocjacji, – sporządza protokół z mediacji, – zamyka mediację.

Numer zestawu w kwalifikacji

4

Nazwa zestawu

Posługiwanie się przepisami regulującymi mediację

Poziom

6

Orientacyjny nakład pracy [godz.]

20

Rodzaj zestawu

obowiązkowy

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

Efekt uczenia się

01. Posługuje się przepisami regulującymi mediację

Kryteria weryfikacji

– identyfikuje przepisy regulujące mediację, w szczególności w ramach przepisów o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich, – wskazuje najważniejsze akty wewnętrzne obowiązujące w przedszkolu, szkole lub placówce, które potencjalnie mogłyby zawierać regulacje z zakresu mediacji (np. statut, program wychowawczo-profilaktyczny, regulamin, zarządzenie dyrektora).

Efekt uczenia się

02. Charakteryzuje zagadnienia prawne dotyczące mediacji z uwzględnieniem przepisów o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich

Kryteria weryfikacji

– omawia przepisy, na podstawie których można wszcząć mediację, – wskazuje skutki prawne zawarcia ugody, – wskazuje standardy postępowania mediacyjnego opracowane przez Społeczną Radę do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości, – omawia zagadnienia dotyczące ochrony danych osobowych w zakresie prowadzenia mediacji w oświacie, w tym mediacji rówieśniczych, – omawia środki oddziaływania wychowawczego i środki wychowawcze określone w przepisach o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich, – omawia regulacje prawne dotyczące postępowania mediacyjnego w sprawach nieletnich określone w przepisach o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.

Numer zestawu w kwalifikacji

5

Nazwa zestawu

Wdrażanie mediacji w przedszkolu, szkole lub placówce

Poziom

6

Orientacyjny nakład pracy [godz.]

35

Rodzaj zestawu

obowiązkowy

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

Efekt uczenia się

01. Omawia etapy wprowadzania i prowadzenia mediacji w przedszkolu, szkole lub placówce

Kryteria weryfikacji

– wymienia etapy systemowego wprowadzania i prowadzenia mediacji w przedszkolu, szkole

lub placówce zgodnie ze standardami prowadzenia mediacji i postępowania mediatora, opracowanymi przez Społeczną Radę do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości, – podaje przykłady regulacji wewnętrznych obowiązujących w przedszkolu, szkole lub placówce z zakresu mediacji, – rozróżnia mediacje: rówieśnicze, szkolne i oświatowe, – omawia sposoby budowania sieci współpracy mediatorów szkolnych i rówieśniczych.

Efekt uczenia się

02. Prowadzi spotkania informacyjno- -edukacyjne i działania dotyczące mediacji w przedszkolu, szkole lub placówce

Kryteria weryfikacji

– przygotowuje scenariusze spotkań informacyjnych dla nauczycieli, rodziców i pracowników niepedagogicznych oraz omawia przebieg tych spotkań, – opracowuje scenariusze i prowadzi zajęcia z dziećmi i uczniami na temat mediacji, z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci i uczniów w przedszkolu, szkole lub placówce, – podaje przykłady uwzględniania zróżnicowanych potrzeb rozwojowych w procesie wdrażania mediacji w szkole lub placówce, – wskazuje obszary współpracy w zakresie mediacji ze specjalistami zatrudnionymi w przedszkolu, szkole lub placówce oraz instytucjami wspierającymi pracę przedszkola, szkoły lub placówki, – podaje przykłady współpracy ze specjalistami (m.in. z tłumaczem języka migowego, nauczycielem współorganizującym kształcenie specjalne, pracownikiem poradni psychologiczno-pedagogicznej).

Efekt uczenia się

03. Charakteryzuje rolę mediatora i mediacji w budowaniu pozytywnego klimatu w przedszkolu, szkole lub placówce

Kryteria weryfikacji

– omawia znaczenie wprowadzenia mediacji w przedszkolu, szkole lub placówce w tworzeniu kultury rozwiązywania konfliktów, – prowadzi zajęcia z uczniami na temat rozwiązywania konfliktów oraz komunikacji, w tym podaje przykłady wykorzystania technik porozumienia bez przemocy, – wskazuje sposoby wspierania uczniów, nauczycieli i rodziców w doskonaleniu umiejętności komunikacyjnych, – omawia i wskazuje przykłady współpracy w zakresie mediacji z podmiotami działającymi w przedszkolu, szkole lub placówce (np. samorządem uczniowskim, szkolnym kołem wolontariatu, szkolnym klubem sportowym) oraz poza przedszkolem, szkołą lub placówką (np. poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, jednostkami samorządu terytorialnego), – podaje przykłady działań wychowawczo-profilaktycznych w zakresie podnoszenia jakości relacji społecznych w przedszkolu, szkole lub placówce.

Numer zestawu w kwalifikacji

6

Nazwa zestawu

Organizowanie i koordynowanie pracy klubu mediatorów rówieśniczych

Poziom

6

Orientacyjny nakład pracy [godz.]

36

Rodzaj zestawu

obowiązkowy

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

Efekt uczenia się

01. Charakteryzuje mediacje rówieśnicze

Kryteria weryfikacji

– wskazuje różnice między mediacją dorosłych a mediacją rówieśniczą, – przedstawia procedury dotyczące przebiegu mediacji rówieśniczych, – określa obszary zastosowania mediacji w konfliktach rówieśniczych.

Efekt uczenia się

02. Charakteryzuje działalność klubu mediatorów rówieśniczych

Kryteria weryfikacji

– omawia dokumenty regulujące funkcjonowanie i pracę klubu mediatorów rówieśniczych (np. regulamin klubu mediatorów rówieśniczych, plan pracy, karta mediacji, karta zgłoszenia do mediacji, porozumienie), – omawia zasady i standardy pracy klubu mediatorów rówieśniczych, w tym rekomendowane przez Rzecznika Praw Dziecka, – przedstawia główne założenia programu zajęć kształcących mediatorów rówieśniczych, – wskazuje możliwe sposoby kreowania wizerunku klubu mediatorów rówieśniczych, – omawia zasady organizacji i sposób przeprowadzenia wyborów mediatorów rówieśniczych w szkole lub placówce, – omawia zadania szkolnego opiekuna klubu mediatorów rówieśniczych, – omawia cele i sposoby organizowania sieci współpracy klubów mediatorów rówieśniczych oraz podaje przykłady.

Efekt uczenia się

03. Organizuje zajęcia lub warsztaty dla dzieci i uczniów- -mediatorów rówieśniczych

Kryteria weryfikacji

– prowadzi zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym w zakresie komunikacji i rozwiązywania sytuacji trudnych, – prowadzi warsztaty dla uczniów z zakresu komunikacji interpersonalnej, w tym rozwijające umiejętności porozumiewania się, – realizuje warsztaty dla uczniów przygotowujące ich do pełnienia roli mediatora rówieśniczego (warsztaty mediacyjne, symulacje mediacji rówieśniczych), – prowadzi i nadzoruje działania mediacyjne w szkole lub placówce oraz wspiera mediatorów rówieśniczych i szkolnych przez superwizję.

Informacje o instytucjach uprawnionych do nadawania kwalifikacji

Wnioskodawca

Podkarpackie Centrum Mediacji

Minister właściwy

Minister Edukacji i Nauki

Okres ważności dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji i warunki przedłużenia jego ważności

Certyfikat jest ważny 10 lat. Warunkiem przedłużenia ważności certyfikatu o kolejne 10 lat jest złożenie, nie później niż na 30 dni przed upływem okresu ważności certyfikatu, wniosku o przedłużenie ważności certyfikatu wraz z: 1) dokumentami potwierdzającymi przeprowadzenie, w okresie od dnia nadania kwalifikacji rynkowej do dnia złożenie tego wniosku, co najmniej 30 mediacji w oświacie, wydanymi przez podmioty prowadzące statutową działalność w obszarze mediacji lub dyrektora przedszkola, szkoły lub placówki, lub umowami o przeprowadzenie tych mediacji oraz 2) zaświadczeniami o uczestnictwie w co najmniej 20 sesjach superwizji mediacji, wydanymi przez podmioty prowadzące statutową działalność w obszarze mediacji lub superwizji, lub superwizora.

Termin dokonywania przeglądów kwalifikacji (dotyczy kwalifikacji rynkowych)

2033-11-23

Nazwa dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji

Certyfikat

Uprawnienia związane z posiadaniem kwalifikacji

Nie dotyczy

Kod dziedziny kształcenia

14 - Pedagogika

Kod PKD

Kod	**Nazwa**
85.59.B	Pozostałe pozaszkolne formy edukacji, gdzie indziej niesklasyfikowane

Kod kwalifikacji w ZRK

6C142300101

Status

Włączona